

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ SAVEZA UDRUGA KLUBTURA ZA 2018. GODINU

CLUBTURE
Savez udruga Klubtura / Clubture Network

UVOD

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturno - umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu. Glavne aktivnosti saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

Kroz 2018. godinu Savez je provodio aktivnosti u sklopu dugogodišnjih programa platforme, što obuhvaća provedbu 18. ciklusa programa "Clubture - Hr: programska razmjena i suradnja" te programa "Clubture Forum" koji se 2018. realizirao u Križevcima. Pored toga, nastavljen je razvoj istraživačkih aktivnosti te razvoj aktivnosti u području praćenja i sudjelovanja u procesima oblikovanja javnih politika u područjima djelatnosti Saveza ponajviše kroz aktivnosti u Savjetu za razvoj civilnoga društva. U navedenom razdoblju Savez je bio angažiran u regiji JI Europe te na širem međunarodnom planu.

GLAVNE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI:

"Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja" ključni je dugogodišnji program mreže Clubture koji se trajno provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz program razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. "Clubture-Hr" program je usmjeren dugoročnom doprinosu kulturnom razvitku, decentralizaciji kulture te razvoju civilnog sektora u kulturi, a kroz osnaživanje programske djelatnosti nezavisne kulturne scene i kreiranje njezine dinamike. Isto tako, program omogućava dostupnost inventivnih i kvalitetnih kulturnih sadržaja u različitim dijelovima Hrvatske, u manjim i većim sredinama, za različite ciljne skupine, prije svega populaciju mladih.

Važna odlika programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" model je po kojem se on provodi. Naime, model uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu Skupštine platforme te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

Provedba programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" u 2018. godini

Program: "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" u 2018. je godini ostvario šesnaestu godinu svoje realizacije te je proveden 18. krug programske razmjene i suradnje. U sklopu 18. kruga programa provedeno je 10 suradničkih projekata. Prošle godine organizacije su na javni poziv prijavile 33 prijedloga suradničkih projekata i turneja za realizaciju u 2018. godini. Zajedničkim odlučivanjem članica saveza i svih predlagatelja, na godišnjoj je skupštini odabrano 10 projekata za realizaciju u 2018. godini. U 18. krugu provedbe programa, sudjelovao je velik broj organizacija nezavisne kulture iz brojnih gradova i mjesta diljem zemlje. Jedno od pravila programa "CTHR: Programska razmjena i suradnja" nalaže da se sadržaji koje organizacije provode u sklopu suradničkog projekta trebaju realizirati u minimalno 3 mjesta u Hrvatskoj.

U 18. krugu provedbe programa obuhvaćeno je 22 grada i manjih mjesta: Čakovec, Cres, Duga Resa, Dugo Selo, Ičići, Karlovac, Komiža, Lovinac, Lovran, Mali Lošinj, Metković, Olib, Otočac, Platak, Pula, Rijeka, Silba, Sinj, Split, Umag, Zadar, Zagreb. Sadržaji su realizirani na javnim površinama, trgovima i ulicama, u javnim ustanovama, centrima za kulturu i mlade,

klubovima, galerijama, prostorima koje koriste organizacije nezavisne kulture i civilnog društva. Realizirani kulturni i umjetnički sadržaji pripadaju najrazličitijim područjima kulture, umjetnosti i društva: književnosti, izvedbenim umjetnostima, filmu, novim medijima, društveno angažiranim umjetničkim praksama i slično. Sami sadržaji realizirani su u edukativnim, prezentacijskim, diskurzivnim i ostalim formatima kao što su: radionice, predavanja, izložbe, javne tribine, koncerti, performansi te filmske projekcije.

Program kontinuirano potiče i osnažuje organizacije za provedbu suradničkih projekata. Sam koncept programa zasnovan je na realizaciji partnerskih projekata čija provedba uključuje zajednički rad u osmišljavanju aktivnosti i produkciji događanja. U 18. ciklusu programa provedeno je 10 suradničkih projekata koji su bazirani na suradnji najmanje 2 partnerske organizacije. U provedbi ovogodišnjih projekata, 10 organizacija i inicijativa nositelja programa, surađivalo je s dodatnih 22 udruga, umjetničkih organizacija i neformalnih inicijativa (sveukupno je 32 organizacija aktivno sudjelovalo u provedbi programa). U realizaciji javnih događanja ovih je 32 organizacija surađivalo s dodatnih 6 javnih ustanova (uglavnom u području kulture) prije svega po pitanju ustupanja prostora za realizaciju javnih događanja. Kroz izravan rad s organizacijama koje provode projekte, Savez udruga Klubtura/mreža Clubture potiče organizacije na učenje o različitim aspektima provedbe programa, podupire i prati realizaciju suradničkih projekata s ciljem jačanja programskih kapaciteta organizacija nezavisne kulture.

Distribucijom kulturnih i umjetničkih sadržaja diljem Hrvatske u 2018. godini program "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" omogućio je dostupnost manje zastupljenih oblika kulturnih i umjetničkih sadržaja u 22 različita grada i manjih mjesta. Građani koji žive izvan velikih i centraliziranih središta imali su priliku sudjelovati u aktivnostima koje potiču aktivno i kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti. Većina sadržaja koji se realiziraju u okviru programa je besplatna, namijenjena svim društvenim skupinama, a posebno mladima. Procjenjuje se da je tijekom provedbe ovogodišnjeg programa do sada uključeno više od 3900 korisnika. Osim toga, distribucija sadržaja diljem Hrvatske predstavlja priliku za mlade i neafirmirane umjetnike da se povežu s novim sredinama, razmjenjuju znanja i vještine te sklapaju nova partnerstva.

U sklopu 10 suradničkih projekata u 18. ciklusu programa realizirano je 84 javnih događanja diljem Hrvatske. Većina sadržaja koji se realiziraju u sklopu programa usmjereni su promociji manje zastupljenih i eksperimentalnih oblika kulture i umjetnosti, a bave se temama kao što su community radio, community art, streetart, nezavisni filmski festivali i filmske edukacije, nezavisna glazba, alternativni cirkus, tiskani mediji zajednice, alternativna plesna scena te društveno angažirane teme s naglaskom na uključivanje migranata u zajednicu te društveno-politički i LGBTIQ angažman. Formatu u kojima su se realizirali ovi sadržaji podrazumijevali su aktivno sudjelovanje građana s ciljem kritičkog sagledavanja kulturnog i umjetničkog konteksta. Za velik broj suradničkih projekata u 18. ciklusu programa karakterističan je inovativan i društveno angažiran pristup aktualnim društvenim temama.

OSTVARENI REZULTATI

Realizacija programa u 2018. godini obuhvaća provedbu 10 projekata razmjene i suradnje koji se realiziraju od ožujka 2018. godine. Do kraja godine postignuti su sljedeći najvažniji rezultati:

- u program razmjene i suradnje uključeno je 32 organizacija nezavisne kulture, od čega 10 u svojstvu nositelja
- uključene su 4 nove organizacije koje dosad nisu imale iskustva u provedbi u svojstvu nositelja suradničkih projekata: Živi atelje Dajht Kralj (Zagreb), Udruga za razvoj cirkuskih i

izvedbenih umjetnosti Tricycle Trauma (Zagreb), Umjetnička organizacija Silba Environment Art (Silba) i neformalna inicijativa F12 platforma (Karlovac)

- u aktivnosti je uključeno više od 3900 građana u 22 grada i mjesta u Hrvatskoj: Čakovec, Cres, Duga Resa, Dugo Selo, Ičići, Karlovac, Komiža, Lovinac, Lovran, Mali Lošinj, Metković, Olib, Otočac, Platak, Pula, Rijeka, Silba, Sinj, Split, Umag, Zadar, Zagreb
- 85% svih sadržaja u 18. ciklusu programa realizirano je izvan glavnog grada
- u sklopu 18. ciklusa programa organizirano je više od 80 pojedinačnih javnih događanja
- organizirani programi pokrivaju široko područje suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi: novi mediji, film, izvedbene umjetnosti/ples, suvremena glazba, suvremeni cirkus, društveno angažirane kulturne i umjetničke prakse
- sadržaji su se realizirali kroz niz različitih formata koji omogućuju aktivno sudjelovanje građana te potiču kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti unutar društvenog konteksta: javne tribine i diskusije, radionice, predavanja, performansi, izložbe, projekcije, koncerti i ostali diskurzivni, edukacijski i prezentacijski formati
- digitalna mapa ažurirana je s podacima o suradničkim projektima provedenim u proteklom ciklusu, kao i o ciklusima prije 2010. godine, točnije u 2009. godini. Pored toga, uvedena je podstranica digitalne arhivske mape s kategorijama za pretraživanje prema godini, projektima, nositeljima i partnerima na programima razmjene i suradnje od 2009. do 2017. godine.
- izvršena je testna faza terenskih posjeta koja je implementirana na 5 javnih događanja održanih u Zagrebu, a koja je temeljena na zaključcima sa Skupštine održane u ožujku 2018., sastancima Radne grupe za praćenje provedbe suradničkih projekata i turneja, te dodatnom konzultacijom s članicama na 11. Clubture forumu u Križevcima u rujnu 2018. godine.
- u svrhu pojednostavljenja sustava ocjenjivanja pristiglih projekata na buduće CTHR pozive, održana je konzultacija s organizacijama članicama na Skupštini Klubture u ožujku te radionica provedbe CTHR programa na 11. Clubture Forumu. Zaključeno je da je potrebno započeti s razvojem digitalnog sustava ocjenjivanja projektnih prijava. Sustav je u fazi razvoja i izrade od studenog 2018. godine, a planira započeti s testiranjem i implementacijom tokom sljedeće godine.
- od kolovoza do listopada 2018. proveden je prvi poziv za predlaganje suradničkih projekata za realizaciju u narednom, 19. krugu provedbe programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" za 2019. godinu. Na prvi poziv je pristiglo ukupno 18 projektnih prijedloga. 2. poziv za prijavu suradničkih projekata bit će objavljen u drugom dijelu prosinca 2018. godine, a očekuje se da će u konačnici biti prijavljeno preko 30 projektnih prijedloga za realizaciju u sljedećem ciklusu. Ocjenjivanje i odabir projektnih prijedloga održat će se na godišnjoj Skupštini Saveza udruga Klubtura u 2019. godini.

STRUKTURA I BROJ KORISNIKA OBUHVAĆENIH PROGRAMOM

Direktni korisnici su **32 organizacija nezavisne kulture** uključene u provedbu programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" u 2018. godini, u svojstvu nositelja ili partnera u provedbi suradničkih projekata ili turneja.

Broj indirektnih korisnika i publike na realiziranim događanjima u 2018. godini varirao je od desetak do više stotina ljudi s obzirom na tip održanog programa. Kroz program razmjene i suradnje provode se najrazličitiji oblici javnih i otvorenih događanja kao što su koncerti, izložbe, plesne predstave, filmske projekcije, javne rasprave, predavanja, prezentacije i radionice. O vrsti programa ovise i brojevi i karakteristike korisnika i posjetitelja koji se ove godine kretao oko broja od 3900 osoba.

Mladi su uključeni kao primarna korisnička skupina, a pored njih kao publika događanja uključene su i druge skupine redovitih posjetitelja kulturnih i umjetničkih događanja koja se realiziraju kroz "CTHR: Programska razmjenu i suradnju":

- umjetnici, većinom mlađe generacije (performeri, glumci, plesači, književnici, likovni umjetnici, glazbenici, novomedijski umjetnici, autori stripova, dizajneri)
- profesionalci u umjetnosti i kulturi (producenti, promotori, kustosi, kritičari, izdavači, voditelji kulturnih organizacija i organizatori kulturnih događanja)
- teoretičari i stručnjaci (profesori i teoretičari u različitim disciplinama: sociologija, arhitektura i urbanizam, književnost, povijest umjetnosti, kulturologija, teatrologija, filozofija, politologija i druga)
- aktivisti i članovi organizacija civilnog društva iz različitih područja djelovanja
- predstavnici medija

Procjena broja korisnika temelji se na uvidima iz potpisnih listi i brojanja posjetitelja koje vrše organizatori na mjestu događanja. U nekim slučajevima je teško odrediti broj točnih korisnika obuhvaćenih programom (primjerice, kod slučaja radijskog prijenosa glazbenog koncerta ili događanja koja su bila dio nekih masovnijih događanja – Povorka ponosa/Zagreb pride).

Svi programi bili su većinom besplatni i otvoreni za građane.

SURADNIČKI PROJEKTI PROVEDENI U OKVIRU PROGRAMA "CLUBTURE-HR: PROGRAMSKA RAZMJENA I SURADNJA" U 2018. GODINI

1. RADIO NA CESTI 2018

Nositelj projekta: KLFM radio u zajednici (Split)

Partneri: Koalicija udruga mladih (Split), Platforma Doma mladih (Split), Udruga mladih Kolektiv (Metković), KUU Manufaktura snova (Umag)

2. Streetart autobus 2018

Nositelj projekta: KA-MATRIX-udruga za društveni razvoj (Karlovac)

Partneri: Autonomni kulturni centar – Attack! (Zagreb), Udruga kultura i edukacija (Lovinac)

3. Bez Granica - integracija umjetnosti - umjetnost integracije

Nositelj projekta: Živi Atelje Dajht Kralj (Zagreb)

Partneri: Info zona (Split), Omladinska udruga Podum (Otočac), PANK Platforma Aktivnih Nezavisnih Kreativaca (Pula)

4. LIBURNIA UPLOVLJAVA turneja pobjedničkih filmova Liburnia Film Festivala 2018.

Nositelj projekta: Udruga Liburnia Film Festival (Rijeka)

Partneri: Restart (Zagreb), Mavena - 36 njezinih čuda (Split), Kulturno informativni centar Gospić (Gospić), Centar za kulturu Lopar (Lopar), Mjesni odbor Ičići (Ičići), Pučko otvoreno učilište Lošinj (Mali Lošinj), Zajednica Talijana Cres (Cres), Filmaktiv (Rijeka), Udruga Bez granica (Rijeka), Kastafsko kulturno leto (Kastav)

5. F12 - free art display

Nositelj: F12 platforma (Karlovac)

Partneri: KA-MATRIX (Karlovac), Udruga Kultura i edukacija-UKE (Lovinac), Autonomni kulturni centar – Attack! (Zagreb)

6. FROOOM! u Sinju, u Komiži i u Zagrebu

Nositelj: Udruga Bacači sjenki (Zagreb)

Partneri: Sinjski kulturni urbani pokret (S.K.U.P.) (Sinj), Kazalište BESA (Vis)

7. Noć Mračnog Cirkusa

Nositelj: Udruga za razvoj cirkuskih i izvedbenih umjetnosti Tricycle Trauma (Zagreb)

Partneri: Neformalna inicijativa Nigdjezemska (Zadar), Kulturno umjetnička udruga ROMB (Split), Centar za mlade Čakovec CeZam (Čakovec)

8. CRTICE S OTOKA

Nositelj: Umjetnička organizacija Silba Environment Art (Silba)

Partneri: Udruga "Zadarski pisci" (ZaPis) (Zadar), Udruga SOL (Olib)

9. Umjetnosti i aktivizma

Nositelj: Udruga Domino (Zagreb)

Partneri: Art radionica Lazareti (Dubrovnik), Drugo More (Rijeka)

10. vogue/hr

Nositelj: Društvo za promicanje queer kulture kroz sport i rekreaciju (Split)

Partneri: Udruga Flamingo (Zagreb), Udruga Prostor Plus (Rijeka)

Program Transfer znanja, jačanje veza i vidljivosti organizacija nezavisne kulture

11. CLUBTURE FORUM U KRIŽEVCIMA

Realizacija manifestacije: 27. - 29. rujan 2018.

Lokacije održavanja programa:

Klub kulture, Trg Ivana Mažuranića 1, Križevci

Kino Kalnik, Ulica Augusta Šenoae 5, Križevci

Gradska knjižnica Franjo Marković, Trg sv. Florijana 14, Križevci

Organizatori programa:

Savez udruga Klubtura

Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture, Križevci

Suradnici u realizaciji programa:

Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva, Zagreb

Vibra, Zagreb

Autonomni kulturni centar, Zagreb

KLFM – radio u zajednici, Split

Drugo more, Rijeka

PROGRAM FORUMA

Program 11. Clubture Foruma realiziran je od 27. do 29. rujna na tri lokacije u gradu Križevcima: u Klubu kulture, Kinu Kalnik i Gradskoj knjižnici Franjo Marković.

Rad na organizaciji Foruma odvijao se u razdoblju od veljače do listopada 2018. Prva je faza uključivala komunikaciju s organizacijama članicama oko određivanja interesa za partnersku suradnju u organiziranju Foruma. Nakon obavljene komunikacije s organizacijama članicama, provedene Skupštine organizacije i konzultiranja s Upravnim odborom, kao lokacija 11. Foruma odabrani su Križevci, uz sudjelovanje križevačke organizacije Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture u svojstvu partnera u organiziranju i provođenju programa. Od ožujka do rujna oformljen je organizacijski tim Foruma u kojem sudjeluju predstavnici partnerske organizacije i mreže Clubture, usuglašen je program Foruma, kontaktirane su suradničke organizacije i pripremljen je raspored Foruma. Kroz kolovoz i rujan, u suradnji s partnerskom križevačkom organizacijom Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture, obavljene su produkcijske i logističke pripreme za realizaciju programa. U rujnu su objavljeni pozivi za sudjelovanje na Forumu, kontaktirani su nacionalni i lokalni

križevački mediji i poduzeto je oglašavanje programa Foruma. Nakon odvijanja Foruma od 27. do 29. rujna, početkom je listopada obavljena evaluacija programa temeljena na opažanjima, utiscima i analizama sudionika Foruma (ove su informacije prikupljene nestrukturiranim intervjuima na programskim događanjima) te na svim ostalim relevantnim informacijama koje je organizacijski tim prikupio kroz proces organizacije i provođenja aktivnosti. Evaluacijski je proces uputio na važnost oglašivačkih aktivnosti u pripremnim fazama provođenja programa, a u svrhu pravodobne diseminacije preciznih podataka o programskim aktivnostima prema organizacijama članicama i široj javnosti. Također, u pripremi medijske strategije Foruma nužno je poboljšati koordinaciju s partnerskom organizacijom u svrhu proizvodnje sinergijskog oglašivačkog učinka. Preporuča se daljnje prikupljanje povratnih informacija o mogućnostima za poboljšavanje programskog sadržaja Foruma na Skupštini organizacije ili u direktnom kontaktu s predstavnicima organizacija članica.

Glavni je fokus ovogodišnjeg 11. Foruma bio na premišljanju dosadašnje uloge društvenih centara u Republici Hrvatskoj i njihove održive budućnosti. Tema je obrađena na javnoj tribini naslovljenoj *Novi pogledi na kulturne i društvene centre u RH* održanoj u petak, 28. rujna, drugog dana Foruma. Osim toga, ovogodišnji je Forum ponudio refleksiju o mrežnim dinamikama u platformi Clubture kroz predstavljanje rezultata istraživanja Edgara Buršića (Fakultet za interdisciplinarnu, talijanske i kulturološke studije, Pula) i Davora Miškovića (Drugo more, Rijeka) naslovljenog *Umrežavanje kroz ustrajnost*. Javnosti su ponuđene i radionice i filmsko-diskusijski program. Večernji dio Foruma svaki je dan održavanja bio ispunjen sadržajima s križevačkog Festivala suvremene umjetničke forme – SUFFEST.

Ovogodišnji Forum okupio je 38 predstavnika iz 19 organizacija civilnog društva i nezavisne kulture iz cijele Hrvatske te 2 predstavnika iz lokalnih gradskih institucija.

Otvaranje Foruma

Umrežavanje kroz ustrajnost – prezentacija rezultata istraživanja suradničkih procesa u mreži Clubture (27. rujna, 16:30h)

11. Clubture Forum otvoren je predstavljanjem mreže Clubture i partnerskih organizacija. Koordinatorica mreže predstavila je aktivnosti mreže u posljednjem razdoblju i njezinu misiju na nezavisnoj kulturnoj sceni i u civilnom društvu. Nakon ove kratke uvodne note, Edgar Buršić s Fakulteta za interdisciplinarnu, talijanske i kulturološke studije iz Pule i Davor Mišković iz organizacije Drugo more iz Rijeke predstavili su rezultate svojeg istraživanja suradničkih procesa u mreži Clubture naslovljenog *Umrežavanje kroz ustrajnost*. Buršić i Mišković prikupili su rezultate glasanja iz dugogodišnjeg programa „Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja” Saveza udruga Klubtura i analizirali obrasce u dodjeljivanju glasova suradničkim projektima i turnejama u razdoblju od 2002. do 2016. godine. „Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja” ključni je program mreže Clubture koji se provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) koje kroz platformu razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. Organizacije nezavisne kulture prijavljuju svoje kulturne projekte i onda zajedno s organizacijama članicama mreže Clubture glasaju o dodjeljivanju financijskih sredstava za izvođenje prijavljenih programa. Nakon predstavljanja rezultata svojeg istraživanja, Buršić i Mišković pokrenuli su raspravu o rezultatima istraživanja i funkcioniranju mreže Clubture. Na otvorenju se okupilo 24 predstavnika organizacija nezavisne kulture i civilnog društva i križevačke javnosti.

Projekcija filma *Do zadnje kapi – Tajni rat za vodu u Europi (Up to the Last Drop – The Secret Water War in Europe*, r. Yorgos Avgeropoulos, 2017, 58') i diskusija nakon projekcije (27. rujan, 18:15h)

Kino Kalnik, prostor koji lokalne inicijative nakon više godina nekorištenja nastoje vratiti u kinoprikazivačku funkciju, bilo je mjesto projekcije dokumentarnog filma *Do zadnje kapi – Tajni rat za vodu u Europi (Up to the Last Drop – The Secret Water War in Europe*, 2017, 58') grčkog redatelja Yorgosa Avgeropoulosa. Film obrađuje temu vodoopskrbe i odvodnje u državama Europske unije, analizirajući do sada provedene projekte privatizacije. Nakon projekcije filma, Tomislav Domes, predstavnik organizacije Pravo na grad, pokrenuo je i vodio diskusiju s publikom u kojoj se nastojalo iznaći odgovore na pitanja vezana uz stanje vodnog bogatstva u Republici Hrvatskoj i mogućim ugrozama njegovom očuvanju. Projekciji i diskusiji prisustvovalo je petnaestak ljudi.

CTHR radionica s organizacijama članicama (28. rujan, 11:00h)

“CTHR: program razmjene i suradnje” Savez udruga Klubtura kontinuirano provodi od 2002. godine. Program je baziran na suradnji i partnerstvu organizacija nezavisne kulture koje kroz platformu Clubture provode suradničke projekte i turneje. Poznat po participativnom modelu odabira projekata za provedbu, program uključuje organizacije koje djeluju izvan Zagreba te općenito doprinosi distribuciji kulturnih sadržaja u sve dijelove Hrvatske, pred različite publike. Dosad je kroz program provedeno više od 235 suradničkih projekata/turneja, u sklopu kojih je realizirano preko 1280 javnih događanja u skoro 100 gradova i mjesta u Hrvatskoj.

Radionica razvoja CTHR programa okupila je predstavnike organizacija članica mreže i ovogodišnje provoditelje suradničkih projekata s ciljem prikupljanja inputa za unapređenje programa u području procesa provedbe programa i evaluacije i praćenja suradničkih projekata provedenih kroz program. Sudionici radionice imali su različito iskustvo suradnje s mrežom Clubture: 1. sudjelovanje u radu Radne grupe za praćenje provedbe programa; 2. provedbu suradničkih projekata kroz mrežu Clubture; 3. bez dosadašnjih iskustva, ali s interesom da upoznaju proces prijavljivanja suradničkih projekata na javni poziv mreže Clubture. Sukladno različitom iskustvu sudionika Foruma, prilagođen je i sadržaj radionice.

Radionica se sastojala od prezentacije programa razmjene i suradnje te konzultacija sa sudionicima o sljedećim elementima CTHR programa: 1. procesu ocjenjivanja suradničkih projekata i turneja te vrijednostima za procjenu; 2. načinu provedbe suradničkih projekata i turneja te suradnji s platformom Clubture; 3. metodama praćenja provedbe programa i evaluacije suradničkih projekata. Nakon konzultacija sudionici su podijeljeni u tri diskusijske grupe koje su naposljetku iznijele zaključke i sugestije na navedene teme. Zaključcima radionice u narednom će se periodu baviti koordinator programa i članovi Radne grupe za praćenje provedbe programa CTHR, s ciljem njegovog unapređenje u sljedećim ciklusima provedbe.

U izvedbi radionice korištena je sljedeća metodologija: prezentacija, konzultativan proces i rad u plenumu, rad u grupama, mapiranje potreba. U svojem pristupu voditeljica radionice nastojala je osigurati prostor za diskusiju i razgovor te sigurno okruženje za razmjenu iskustva i znanja. Sudionici su motivirani kritički sagledati i razmijeniti svoja iskustva u provedbi CTHR programa. Radionicu je pripremila i vodila programska koordinatorica programa CTHR, Ana Abramović. Prisustvovalo je 14 sudionika.

Vođeni obilazak Kina Kalnik (28. rujan, 15:00h)

Kino Kalnik u središtu Križevaca nakon više od desetljeća nekorištenja nalazi se u zapuštenom stanju. Lokalne inicijative proteklog su ljeta započele projekt revitalizacije kroz ljetni filmski program. Uz vodstvo Ognjena Petelke iz križevačke organizacije K.V.A.R.K. grupa predstavnika organizacija nezavisne kulture prošetala je dvoranom i pomoćnim prostorijama i pregledala kinoprikazivačku opremu koja je zaostala iz razdoblja redovnog rada kina. Povedena je rasprava o mogućim načinima prenamjene ili iskorištavanja prostora u kulturnu namjenu. Obilasku je prisustvovalo deset osoba.

Javna tribina *Novi pogledi na kulturne i društvene centre u Republici Hrvatskoj* (28. rujan, 17:00h)

Javna tribina *Novi pogledi na kulturne i društvene centre u RH* održana je u petak, 28. rujna u 17 sati u Gradskoj knjižnici Franjo Marković u Križevcima. Naziv i tema tribine nadovezuju se na ulogu nezavisnih kulturnih i društvenih centara u Hrvatskoj kroz posljednjih dvadeset godina do danas te na otvaranje diskursa o budućem razvoju suvremenih tipova prostora, njihovog utjecaja na lokalne sredine i cjelokupnu nacionalnu kulturnu politiku.

Gosti govornici na tribini bili su Matija Mrakovčić iz udruge Kurziv - platforme za pitanja kulture, medija i društva; Melita Habdija, ravnateljica Pučkog otvorenog učilišta Križevci; Sandro Novosel, pročelnik UO za odgoj, obrazovanje, kulturu, sport, socijalnu skrb, nacionalne manjine i turizam Grada Križevaca; Saša Lončarić iz udruge K.V.A.R.K. iz Križevaca te Antun Sevšek iz zagrebačkog Saveza udruge Operacija Grad. Tribinu je pripremio i vodio vanjski suradnik organizacije, Domagoj Šavor.

U uvodnom dijelu predstavljen je rad udruge Kurziv u polju dokumentiranja i praćenja rada nezavisnog sektora, konkretno kroz opsežnu publikaciju o nezavisnim, participativnim prostorima i njihovim akterima naslovljenu "Sitni vez društvene promjene: od prostora inkubacije do prostora participacije". Kroz kraću prezentaciju publikacije koja je uključivala intervju aktera s nacionalne nezavisne scene napravljen je tematski uvod u tribinu i približena tema društvenih i kulturnih centara širem auditoriju. Publikacija je predviđena za objavu do kraja 2018. godine. U drugom dijelu tribine predstavnici Grada Križevaca, POU Križevci i organizacije civilnog društva predstavili su dosadašnju i trenutnu međusobnu suradnju, prostorne potrebe i financiranje, prioritete u kulturnim politikama te analizu lokalne publike za kulturna događanja. Po pitanju ekspertize dugogodišnjeg djelovanja Antun Sevšek iz udruge Operacija Grad iz Zagreba iznio je primjere kako se u budućnosti može širiti djelokrug društveno-kulturnih centara prema lokalnim prilikama, s naglaskom na "kvartovska" i interkulturalna događanja, urbano vrtlarstvo i slično, što je poslužilo za razvijanje novih ideja za prisutne goste Foruma i tribine.

Nakon izlaganja uslijedila je rasprava s lokalnim govornicima i sudionicima u koju su se uključili i predstavnici društveno kulturnih centara iz Čakovca, Karlovca i Zagreba te ponudili svoja razmišljanja i sugestije vezane uz križevačku lokalnu situaciju. Na kraju rasprave detektirane su prilike za razvoj pojedinih segmenata DKC-a u Križevcima kao što su osnivanje platforme koja bi se bavila umrežavanjem lokalnih organizacija i inicijativa; grupiranje informacija s područja kulturnih događanja u obliku kulturnog kalendara; osnivanje novih modela upravljanja budućih prostora u kulturi temeljenih na civilno-javnom partnerstvu, a među kojima se ističe zgrada kina Kalnik; te konačno – suradnja s ostalim društveno kulturnim centrima u Hrvatskoj. Na tribini je sudjelovalo 24 osoba.

Vibrabox prezentacija/radionica (29. rujan, 11:00h)

Na radionici su pokretač projekta Valent Samardžija i voditelj projekta Tin Đudajek s okupljenima povelili diskusiju o trenutnom stanju domaće nezavisne glazbene scene i diseminaciji glazbenih sadržaja. Raspravljali su o njezinom stanju u prošlosti, trenutnom stanju te poželjnim tokovima razvoja u budućnosti. Projekt VIBRABOX jedan je od potencijalnih smjerova za budući razvoj diseminacije domaćih glazbenih sadržaja koji se trudi osigurati mjesto za promociju i distribuciju glazbenih sadržaja hrvatskih umjetnika. Voditelji radionice prikazali su način funkcioniranja svojeg uređaja i softverskog rješenja. Ovo dvoje zajedno čini VIBRABOX koji se instalira na pojedince lokacije gdje svakodnevno, bez prestanka i reklama reproducira isključivo domaću, nezavisnu glazbu prilagođenu specifičnim zahtjevima pojedinih lokacija. Novost projekta koju su voditelji naglasili jest interaktivna web aplikacija vibrabox.click. Putem ove aplikacije slušatelji u bilo kojem trenutku mogu pogledati što se sluša na lokacijama u Hrvatskoj, a ako se nalaze na istoj lokaciji i u bežičnoj mreži gdje je i VIBRABOX, dobivaju i opciju like/dislike te komentiranja pjesama. Putem ove aplikacije slušatelji mogu direktno utjecati na glazbu koju slušaju na svojim omiljenim lokacijama. Događanju su prisustvovala 24 osobe.

Community radio – prijenos praktičnih iskustava i diskusija: KLFM (Split), Radio Attack (Zagreb) i Vibrabox (Zagreb) (29. rujan, 11:30h)

Predstavnici splitskog *community* radija KLFM – Ivica Mitrović, Ante Frankić i Ivan Poljičanin, Melita Bencan iz zagrebačkog Radija Attack te Tin Đudajek i Valent Samardžija iz zagrebačke inicijative za diseminaciju domaće glazbe Vibrabox pred okupljenim su predstavnicima organizacija nezavisne kulture i civilnog društva iz čitave Hrvatske te zainteresiranim pripadnicima križevačke javnosti, predstavili teorijski model funkcioniranja *community* radija i ponudili pregled koraka koji su potrebni za pokretanje vlastite radio postaje. Izlagači iz KLFM-a i Radija Attack odgovarali su na praktična pitanja publike, uz doprinos predstavnika Vibraboxa iz njihove vizure alternativnog načina diseminacije glazbe. Kao preporučeni oblik *community* radija prikladan za organizacije i pojedince s ograničenim tehničkim sredstvima, nametnuo se internetski radio koji omogućuje emitiranje „od kuće”, s minimalnim tehničkim preduvjetima. Predstavnici KLFM-a okupljenima su predstavili i mogućnost suradnje u nezavisnoj nacionalnoj radijskoj platformi koja različitim akterima iz područja nezavisne kulture omogućava da doprinose radijskim kulturnim programskim sadržajima relevantnima za čitavu RH. Ovom je događanju prisustvovalo 24 osoba.

DKC-HR: Mreža društveno-kulturnih centara

Savez udruga Klubtura nositelj je projekta *DKC-HR: Mreža društveno-kulturnih centara* financiranog iz Europskog socijalnog fonda koji umrežava postojeće lokalne civilnodruštvene inicijative za uspostavu društveno-kulturnih centara na razini Hrvatske. Ciljevi projekta su: prenijeti znanja i iskustava o sudioničkom planiranju i upravljanju između DKC-a te o sudioničkom upravljanju u EU; umrežiti DKC-e i uspostaviti model programske suradnje; upoznati javnost i dionike s civilno-javnim partnerstvom i sudioničkim upravljanjem u kulturi. U sklopu projekta održat će se radionice razmjene znanja i iskustava, studijski posjet s ciljem prijenosa EU praksi, program razmjene za suradničke kulturno-umjetničke programe između DKC-a te aktivnosti uspostave formalne mreže društveno-kulturnih centara u RH.

Projekt traje 18 mjeseci, započeo je 1. prosinca 2018. godine i trajat će do 1. lipnja 2020. godine. Projekt se provodi u partnerstvu s Pogonom - Zagrebačkim centrom za nezavisnu kulturu i mlade, Platformom za Društveni centar Čakovec, Savezom udruga KAoperativa, Platformom Doma mladih, Art radionicom Lazareti, Savezom udruga Molekula i Savezom udruga Rojca. Sufinancirala ga je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

OSTALE AKTIVNOSTI U SKLOPU PROGRAMA

Interaktivna arhivska mapa sadržaja provedbe programa Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja

U prvom dijelu 2018. godine nastavljena je digitalizacija, arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. Na online mapi sada se nalaze podaci o programskoj suradnji od 2009.-2017. godine. Uz to, mreža je u lipnju nastavila raditi na unapređenju digitalne arhivske mape u suradnji s programerskim timom Slobodna domena i dizajnericom Barbarom Majnarić. U listopadu 2018. godine postavljena je nadogradnja arhivske mape kojom je omogućeno lakše snalaženje i pretraživanje sadržaja na mapi. Izrađeno je dodatno pretraživačko sučelje koje omogućava zasebno pretraživanje podataka po provedenim suradničkim projektima, organizacijama nositeljima, partnerima i godini provedbe. Realizacija ovog rješenja nalazi se na poveznici <https://www.clubture.org/arhiva>

Analitičko - istraživačke aktivnosti te aktivnosti praćenja i zagovaranja razvoja javnih politika

U 2018. godini mreža Clubture nastavila je višegodišnje praćenje konteksta, normativnog i institucionalnog okvira u kojem djeluju organizacije izvaninstitucionalne, suvremene, kritičke i urbane kulture.

Savez aktivno djeluje u području praćenja razvoja kulturne politike i drugih područja koje se izravno odnose na održivost i razvoj nezavisnog kulturnog sektora te šireg konteksta razvoja civilnog društva u Hrvatskoj. Tako naša organizacija redovito sudjeluje u za kulturu i civilno društvo relevantnim procesima savjetovanja kod donošenja zakona, akata i programskih dokumenata tijela državne uprave.

Članovi našeg tima su u 2018. nastavili sudjelovati u radu Savjeta za razvoj civilnog društva.

Tim organizacije sudjelovao je u procesu e-savjetovanja o Nacrtu prijedloga zakona o zakladama kojeg je Ministarstvo uprave zatvorilo 23. travnja.

Članovi našeg tima su tokom 2018. godine sudjelovali u procesu konzultacija i pripreme mogućeg okvira Tematskog fonda "Demokratizacija i razvoj civilnog društva 3.0" kojeg je započela Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva.

Savez udruga Klubtura organizirao je četverodnevni studijski posjet u Budimpešti (18. - 21.12. 2018.) s ciljem susreta s predstavnicima nevladinih organizacija i upoznavanja s njihovim trenutnim statusom u Mađarskoj. Razgovaralo se o modelima financiranja, organiziranju zajednice i online participativnim alatima (*crowdfunding*) za organizacije koje se većinom bave društveno osjetljivim temama kao što su ljudska prava, rodna i LGBT pitanja, beskućništvo, ali i arhitekturom, kulturno-društvenim aktivizmom, urbanizmom i nezavisno kulturnim programima. Na putovanju su bili predstavnici Klubture (Tomislav Domes i Domagoj Šavor) i udruge Kurziv (Antonija Letinić, Marija Krnić, Ivana Pejić).

U prethodnom periodu Edgar Buršić i Davorom Mišković (Drugo more) nastavili su istraživanje suradničkih procesa i modela umrežavanja organizacija unutar mreže Clubture, a dosadašnji rezultati istraživanja bili su predstavljeni u okviru predavanja „Networking through persistence“ na međunarodnoj konferenciji Network Effect koja se održala 30. lipnja u Rijeci, u organizaciji udruge Drugo more i Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu.

27. rujna Edgar Buršić i Davorom Mišković (Drugo more), u sklopu programa ovogodišnjeg Clubture Foruma, prezentirali su dosadašnje rezultate istraživanja suradničkih procesa i modela umrežavanja organizacija unutar mreže Clubture (<https://www.bib.irb.hr/945691>).

Organizacija je u ovom izvještajnom razdoblju zajedno s potencijalnim partnerima (OCD-a, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) pristupila planiranju znanstvenih istraživanja u području društvenog i kulturnog razvoja, a koji su uvršteni u projektni prijedlog kasnije prijavljen na natječaj Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada u sklopu programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020.

U 2018. godini mreža je nastavila razvijati "bazu znanja" koja će sadržavati medijske sadržaje objavljene u 2016. godini, a koje prate politički kontekst koji je doveo do urušavanja sistema financijske podrške za kulturu i civilno društvo. "Baza znanja" omogućit će širem krugu istraživača potrebne materijale za rad na analizi medijskih sadržaja koje obrađuju teme kulturnih politika i politika vezanih za razvoj civilnog društva od 2016. godine.

Aktivnosti na području Jugoistočne Europe i međunarodna suradnja

Naša mreža je u 2018. godini nastavila sudjelovati u radu Kooperative - Regionalne platforme za kulturu. Naši predstavnici nastavljaju s praćenjem provedbe programa regionalne mreže kroz sudjelovanje u Upravnom odboru organizacije. Također, predstavnici organizacije sudjelovali su na izornoj skupštini mreže Kooperativa održanoj 10.-12 lipnja 2018. u Beogradu.

Objavljen je poziv za prijave na Regionalni kulturni akcijski laboratorij, program čiji je cilj osiguravanje potpore zagovaračkim i aktivističkim inicijativama organizacija iz kulture u Jugoistočnoj Europi. Program je zamišljen prema uzoru na Clubtureov kulturni akcijski laboratorij. (<http://platforma-kooperativa.org/en/article/regional-cultural-action-laboratory-2018/>). Od 17. do 22. studenog tri člana UO i koordinatorica Kooperative posjetili su Kosovo i Albaniju u svrhu upoznavanja s aktualnom situacijom na nacionalnim i lokalnim razinama te širenja platforme na nova područja. Studijski posjet uključio je sastanke s gradskim direktorom za kulturu grada Prizrena s temom potpore jačanju lokalne scene i suradnje po pitanju buduće prijave grada Prizrena za europsku prijestolnicu kulture. Također je održan i sastanak s predstavnicima nezavisne kulture Prizrena i upoznavanje s lokalnom mrežom. Posjet se nastavlja u Ministarstvu kulture Albanije na temu suradnje s platformom gdje je započet proces komunikacije i suradnje i mogućnostima širenja platforme.

Europska kulturna fondacija odabrala je našu organizaciju kao partnera u provedbi programa „Courageous Citizens“ u suradnji sa zagrebačkim organizacijama Pravo na grad (nositelj) i Operacija Grad. Program se temelji na aktivnostima edukacije i mentorstva građana, inicijativa i organizacija u provedbi u razvoju ideja za pozitivne promjene u lokalnim zajednicama. Kroz ovaj program partnerske organizacije sudjeluju u osnaživanju građana za rad sa zajednicama, zajedno s donositeljima odluka i institucijama. Program je u ovom izvještajnom razdoblju nastavio s provedbom kroz odabir kandidata iz različitih zemalja koji će kroz program sudjelovati u istraživanjima i razvoju ideja za ostvarivanje pozitivnih promjena i jednakosti u kulturi.

Predstavnici organizacije Ana Abramović i Dinko Štimac sudjelovali su u međunarodnoj konferenciji Network Effect koja se održala 30. lipnja u Rijeci u organizaciji udruge Drugo more i Instituta za povijest umjetnosti iz Zagreba. Konferencija je okupila nekoliko europskih stručnjaka koji se bave pručavanjem učinka i vrednovanja umrežavanja, a koji su raspravljali o političkim i društvenim posljedicama umrežavanja, s posebnim fokusom na domenu kulture. Na konferenciji su u okviru izlaganja "Networking through Persistence" predstavljeni

dosadašnji rezultati istraživanja modela umrežavanja kroz platformu Klubture. Istraživanje su proveli Edgar Buršić i Davor Mišković.

U ovom smo periodu nastavili i suradnju u okviru krovne zagovaračke platforme u kulturi na europskoj Culture Action Europe, u čiji je rad Savez aktivno uključen od 2007. godine. Sudjelovanje u radu platforme obuhvaća participaciju predstavnika Saveza na redovnim susretima platforme (sastanci, skupštine) te sudjelovanje na različitim konferencijama. Predstavnik Klubture u Upravnom odboru krovne europske zagovaračke platforme u kulturi Culture Action Europe Teodor Celakoski sudjelovao je od 25.-27. listopada na sjednici Upravnog odbora, godišnjoj Skupštini i konferenciji Beyond The Obivious u Temišvaru na kojima je predstavio stanje mreže i nastojanja nezavisnog kulturnog sektora u Hrvatskoj.